

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

Μαρούσι, 14/01.2021
ΑΡΙΘ. ΠΡ.: 1735/Φ800

Νομικό Τμήμα
Πληροφορίες: Ο.Νοδάρου
Τηλέφωνο: 210 6151151
Ηλεκτρονική διεύθυνση: onodarou@eett.gr

Τμήμα Παρακολούθησης Αγοράς και Ανταγωνισμού
Πληροφορίες: Ι. Τσιάμης
Τηλέφωνο: 2106151167
Ηλεκτρονική διεύθυνση: jtsiamis@eett.gr

ΠΡΟΣ: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης
Υπηρεσία Συντονισμού
Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων
Φραγκούδη 11 & Αλ. Πάντου
10163 Αθήνα
Υπόψη: κ. Ε. Μονεμβασίτη
Τηλ.: 2109098610 ή 213-1318610
e-mail: ke@mindigital.gr και emonemvasitis@mindigital.gr
Φαξ: 210 9098 433 ή 213-1318433

ΘΕΜΑ: Απάντηση στις υπ' αριθμ. 2995/30-12-2020 ερώτηση της βουλευτού κ. Α.-Α Αλεξοπούλου με θέμα: «Υπερφόρτωση του διαδικτύου στην Ελλάδα και ακριβότερες διαδικτυακές υπηρεσίες από όλες τις χώρες-μέλη της Ε.Ε»

ΣΧΕΤ: α) Οι υπ' αρ. 2995/30-12-2020 Ερώτηση της βουλευτού κ. Α.-Α Αλεξοπούλου της Ελληνικής Λύσης προς τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης Κυριάκο Πιερρακάκη
β) Το με ΑΡ.ΠΡ.ΕΕΤΤ: 06/04-01-2021 διαβιβαστικό έγγραφό σας

Σε απάντηση της υπό στοιχείο α) ερώτησης που διαβιβάστηκε στην Υπηρεσία μας με το υπό στοιχείο β) σχετικό, θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

Η Ε.Ε.Τ.Τ επιβεβαιώνει την αυξητική τάση στη χρήσης δεδομένων κινητής από το 2018, ήδη πριν τα περιοριστικά μέτρα, λόγω εξάπλωσης της πανδημίας του ιού «Covid-19» και των αυξημένων αναγκών χρήσης δεδομένων που αυτά δημιούργησαν, έως σήμερα. Με βάση τα στοιχεία συνδρομητών και κίνησης που υπέβαλαν οι πάροχοι στα δομημένα ερωτηματολόγια της ΕΕΤΤ, διαπιστώνονται τα εξής:

- Ο όγκος των υπηρεσιών δεδομένων μέσω δικτύων κινητών επικοινωνιών, παρουσίασε αξιοσημείωτη αύξηση κατά ποσοστό 56% κατά το έτος 2019, φθάνοντας τα 225 εκατ. GB, έναντι αυτού των 144 εκατ. GB κατά το έτος 2018.
- Η πλειονότητα των δεδομένων διακινήθηκε, κατά το έτος 2019, μέσα από συσκευές κινητής τηλεφωνίας, σε ποσοστό 94%, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό 6%, μέσω άλλων φορητών συσκευών, με χρήση κάρτας πρόσβασης σε υπηρεσίες δεδομένων (datacards) και M2M.
- Όλες οι κατηγορίες χρηστών αύξησαν σημαντικά τη χρήση δεδομένων που έκαναν κατά τη διάρκεια του έτους 2019. Ένας οικιακός χρήστης με συμβόλαιο χρησιμοποίησε, κατά μέσο όρο το μήνα, 1.9 GB (έναντι 1.2 GB το 2018), έπεται ο συνδρομητής καρτοκινητής με 1.5 GB (έναντι 946 MB το 2018) και τέλος, ο χρήστης επαγγελματικών προγραμμάτων με 1.1 GB (έναντι 852 MB το 2018).

Τα ως άνω στοιχεία καταδεικνύουν την «ψηφιακή ενηλικίωση» των πολιτών της χώρας μας οι οποίοι μετέχουν πλέον ενεργά στην κοινωνία της πληροφορίας.

Εν συνεχεία στο πρώτο εξάμηνο του 2020, τα προσωρινά στοιχεία δείχνουν ότι η χρήση δεδομένων εξακολουθεί να αυξάνεται με σημαντικό ρυθμό. Ειδικότερα, για κάθε μήνα (εκ των πρώτων έξι μηνών του έτους 2020), διαπιστώνεται ότι, κατά μέσον όρο:

- Ο οικιακός χρήστης της συμβολαιακής κινητής τηλεφωνίας καταναλώνει 2,84 GB δεδομένων.
- Ο χρήστης της καρτοκινητής καταναλώνει 2,36 GB δεδομένων.
- Ο χρήστης των επαγγελματικών προγραμμάτων καταναλώνει 1,38 GB δεδομένων.

Τέλος, κατά μέσον όρο, ο ενεργός χρήστης της κινητής τηλεφωνίας καταναλώνει 2,39 GB δεδομένων μηνιαίως, στο πρώτο εξάμηνο του έτους 2020. Το μέγεθος αυτό, συνιστά μια αύξηση κατά ποσοστό 84% σε σχέση με τους αντίστοιχους μήνες κατά το πρώτο εξάμηνο του 2019.

1) Τι προτιθέσθε να πράξετε, έτσι ώστε οι υπηρεσίες διαδικτύου στη χώρα μας να τύχουν άμεσης αναβάθμισης, αποκτώντας υψηλότερες ταχύτητες και πιο άρτια προσφερόμενες εν γένει λειτουργίες, προσεγγίζοντας από πλευράς ποιότητας, έστω και με σημαντική χρονοκαθυστέρηση, τον μέσο όρο των χωρών μελών της ΕΕ;

Η εθνική ρυθμιστική αρχή Ε.Ε.Τ.Τ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της συμβάλλει ενεργά στην κατεύθυνση αυτή, με σειρά ρυθμιστικών και άλλων δράσεων. Ήδη το 2016, στο πλαίσιο ρύθμισης της αγοράς χονδρικής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση (ως προβλέπεται από τις ρυθμιστικές της αρμοδιότητες), όρισε σχετική διαδικασία εισαγωγής της τεχνολογίας VDSL vectoring στο δίκτυο πρόσβασης, μέσω της οποίας αναθέτει σε αδειοδοτημένους παρόχους Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, μετά από αίτημά τους, περιοχές στις οποίες οφείλουν να αναβαθμίσουν το δίκτυό τους, δίνοντας, ως αποτέλεσμα αυτού, τη δυνατότητα στους συνδρομητές να αποκτήσουν πρόσβαση με ταχύτητα που ανέρχεται σε τουλάχιστον 100 Mbps. Με βάση τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία, έως τον Σεπτέμβριο του 2020, δόθηκε η δυνατότητα πρόσβασης σε τέτοιες υπηρεσίες σε περισσότερους από 2.800.000 συνδρομητές.

Παράλληλα, οι πάροχοι αναπτύσσουν και δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGN), εκτός της προαναφερθείσας διαδικασίας, παρέχοντας αντίστοιχη πρόσβαση σε περισσότερους συνδρομητές. Σύμφωνα με τα υφιστάμενα στοιχεία της ΕΕΤΤ, πάνω από 330.000 συνδρομητές έχουν πρόσβαση σε υψηλές ταχύτητες μέσω αυτών των δικτύων στην Ελληνική επικράτεια.

Αξίζει στο σημείο αυτό να σημειωθεί ότι δίκτυα πρόσβασης σε απομακρυσμένες περιοχές έχουν αναπτυχθεί με κρατική επιχορήγηση, δίνοντας πρόσβαση σε πάνω από 120.000 συνδρομητές, ενώ έχει ήδη εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ένα νέο μεγάλης έκτασης επιδοτούμενο έργο, που αναμένεται να οδηγήσει στην ανάπτυξη δικτύων πρόσβασης για περισσότερες από 800.000 συνδέσεις.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, προκύπτει ότι ποσοστό μεγαλύτερο του 65% των συνδρομητών, έχει ήδη πρόσβαση σε ταχύτητες που ανέρχονται σε τουλάχιστον 100 Mbps, ενώ το ποσοστό αυτό αναμένεται να υπερβεί το 80% με την υλοποίηση των δράσεων της Πολιτείας μέσα στα επόμενα χρόνια.

Παράλληλα, στα τέλη του 2020, η ΕΕΤΤ ολοκλήρωσε με επιτυχία και εντός των αυστηρών χρονοδιαγραμμάτων που τέθηκαν από το ενωσιακό δίκαιο, την πρώτη πολυφασματική δημοπρασία (τεσσάρων ζωνών) στην ιστορία της χώρας. Ως επιστέγασμα αυτής, στις 30-12-2020 υπεγράφησαν συμβάσεις παραχώρησης για τη χρήση φάσματος στις ζώνες 700 MHz, 2 GHz, 3400-3800 MHz και 26 GHz με σκοπό την ανάπτυξη δικτύων κινητών επικοινωνιών 5ης γενιάς (5G). Το κατακυρωθέν τίμημα που εξασφάλισε η ΕΕΤΤ για το Ελληνικό Δημόσιο, ξεπέρασε τα 372 εκατομμύρια ευρώ. Η Ελλάδα εντάσσεται στην ομάδα των κρατών της ΕΕ που ολοκλήρωσαν ήδη από τους πρώτους, με επιτυχία το συγκεκριμένο βήμα-προϋπόθεση για την ανάπτυξη δικτύων κινητών επικοινωνιών 5ης γενιάς που θα επιτρέψουν υψηλής ποιότητας υπηρεσίες κινητής ευρυζωνικότητας.

Τέλος, η αναβάθμιση των υφιστάμενων δικτύων προωθείται ενεργά και από τις διατάξεις του νέου Νόμου 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102

και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» που ενσωμάτωσε στο ελληνικό δίκαιο τον ευρωπαϊκό Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972). Με βάση τις διατάξεις τους, η ΕΕΤΤ, (όπως και η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή), αναγνωρίζει ενεργά ότι η “συνεπένδυση” και ιδίως η “κοινή χρήση δικτύων” συμβάλουν στη μείωση του κόστους και την ταχύτερη ανάπτυξη των δικτύων που αναμένεται να οδηγήσουν σε μείωση τιμών ή/και αναβάθμιση των υπηρεσιών για τους καταναλωτές.

Συμπερασματικά, η ΕΕΤΤ, σε συνεργασία με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, καταβάλλει εργώδεις προσπάθειες για την εξασφάλιση των προϋποθέσεων άρτιων ποιοτικά, και αναβαθμισμένων τεχνολογικά υπηρεσιών σταθερού και κινητού διαδικτύου υπερυψηλών ταχυτήτων.

2) Τι προτίθεσθε να πράξετε, έτσι ώστε οι χρεώσεις διαδικτύου στην Ελλάδα να εξορθολογιστούν, με σημαντικές μειώσεις στις υπάρχουσες τιμές, καθιστώντας, ως εκ τούτου, την πρόσβαση στο διαδίκτυο περισσότερο εφικτή στον κάθε Έλληνα πολίτη ;

Η ΕΕΤΤ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, στοχεύει σε δράσεις που θα ενθαρρύνουν τη μείωση των τιμών μέσα από την ενίσχυση του ανταγωνισμού και την αναβάθμιση των υποδομών, ιδίως δε ενθαρρύνει την είσοδο νέων παικτών στην αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Με τη λειτουργία του "Παρατηρητηρίου Τιμών", ενισχύει τη διαφάνεια στην αγορά και δίνει τη δυνατότητα στους καταναλωτές να επιλέξουν το πιο οικονομικό και πιο πρόσφορο για τις ανάγκες τους πακέτο υπηρεσιών. Οι δράσεις για την ανάπτυξη δικτύων NGN και για τη μετάβαση σε τεχνολογίες κινητής τηλεφωνίας 5G επίσης οδηγούν σε μείωση τιμών για υπηρεσίες υψηλών ταχυτήτων, όπου η Ελλάδα υστερούσε σημαντικά τα τελευταία χρόνια (βλέπε τελευταία παράγραφο). Τέλος η ΕΕΤΤ παρακολουθεί τις συνθήκες ανταγωνισμού στην αγορά και προβαίνει σε συστηματικές ελεγκτικές δράσεις, χρησιμοποιώντας τα εργαλεία που της παρέχουν η τηλεπικοινωνιακή νομοθεσία (Ν. 4727/2020 και Ν.4070/2012, ως ισχύει) και η εθνική και ενωσιακή νομοθεσία περί ελεύθερου ανταγωνισμού (Ν. 3959/2011, άρθρα 101 και 102 της ΣΛΕΕ, Κανονισμός 1/2003/ΕΚ του Συμβουλίου). Στο πλαίσιο αυτό συγκεντρώνει σε τακτικό και έκτακτο επίπεδο στοιχεία πλήθους εμπορικών προϊόντων, πραγματοποιεί έρευνες καταναλωτών, προβαίνει σε επιτόπιους ελέγχους στις εταιρείες παρόχους (εποπτεύοντας τις υποχρεώσεις διαφάνειας και προσήκουσας πληροφόρησης των καταναλωτών, ιδίως ως προς την τιμολόγηση), διατηρεί αρχείο στατιστικών, και βεβαίως διατηρεί και εμπλουτίζει το "Παρατηρητήριο Τιμών" της αγοράς.

Εξάλλου θεωρούμε σκόπιμο να επισημάνουμε ότι το τρέχον κανονιστικό πλαίσιο ηλεκτρονικών και η διαδικασία ανάλυσης αγορών (Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 και νέα Σύσταση της 18ης .12.2020 C 2020 8750 final) οριοθετούν εξαιρετικά αυστηρά τη νομική δυνατότητα ρύθμισης των αγορών λιανικής και κατά συνέπεια την επιβολή ανωτάτων ορίων τιμών σε αυτές.

Σε κάθε περίπτωση, δεν είναι ακριβές ότι η Ελλάδα «εξακολουθεί να παραμένει, ακόμη και σήμερα, η ακριβότερη χώρα από όλες τις χώρες-μέλη της ΕΕ σε διαδικτυακές υπηρεσίες». Με βάση τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία για τον δείκτη DESI 2019¹, η Ελλάδα κατατάχθηκε 26η μεταξύ των 28 κρατών μελών της ΕΕ. Αν και παραμένει χαμηλή, η κατάταξη αυτή σηματοδοτεί μία ορατή βελτίωση συγκριτικά με το 2018, όταν βρισκόταν στην 28η θέση, δηλαδή στην τελευταία θέση. Στα πακέτα σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης (συμπεριλαμβανομένων των πακέτων σταθεροκινητής) με ταχύτητες έως 30 Mbps, οι τιμές στην Ελλάδα ήταν στα ίδια επίπεδα ή και χαμηλότερες του Ευρωπαϊκού μέσου όρου. Το πρόβλημα υψηλών τιμών εντοπίζεται στις υψηλότερες ταχύτητες. Στη ζώνη 30-100 Mbps οι τιμές στην Ελλάδα εμφανίζονται ακριβότερες του Ευρωπαϊκού μέσου όρου κατά 20-50%. Παράλληλα, η Ελλάδα εμφανίζεται να είναι η πιο ακριβή χώρα σε πακέτα με ταχύτητες πρόσβασης πάνω από 100 Mbps ενώ στη ζώνη ταχυτήτων πάνω από 200 Mbps δε φαίνεται να υπάρχουν εμπορικά διαθέσιμα πακέτα. Αναφορικά με τα πακέτα κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης, οι τιμές στην Ελλάδα ήταν σημαντικά χαμηλότερες από τον Ευρωπαϊκό Μ.Ο. για πακέτα με μικρό ενσωματωμένο όγκο δεδομένων και χωρίς ενσωματωμένο όγκο λεπτών ομιλίας. Συγκεκριμένα, οι τιμές στην Ελλάδα ήταν οι δεύτερες πιο οικονομικές στην Ευρώπη, 45% κάτω από τον Ευρωπαϊκό Μ.Ο. για το πακέτο 2 GB χωρίς ενσωματωμένο όγκο λεπτών ομιλίας. Η απόσταση αυτή ελαττωνόταν καθώς αυξάνονταν ο ενσωματωμένος όγκος δεδομένων και εκμηδενίστηκε όταν το ύψος του

¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/scoreboard/greece>, Telecom Chapter p. 2-3.

μηνιαίου ενσωματωμένου όγκου άγγιζε τα 20GB χωρίς ενσωματωμένο όγκο λεπτών ομιλίας. Εντούτοις, η Ελλάδα καθίσταται χώρα με πιο υψηλές τιμές στα περισσότερα καλάθια που περιλάμβαναν και ενσωματωμένο όγκο λεπτών ομιλίας και ήταν μια από τις πιο ακριβές χώρες στο καλάθι χρήσης που περιλαμβάνει 20 GB και 100 ή 300 κλήσεις.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση που άπτεται των αρμοδιοτήτων μας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Καθ. ΚΩΝ. ΜΑΣΣΕΛΟΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΓΑΥΚΕΡΙΑ ΑΝΕΜΟΓΙΑΝΝΗ